

Protagonistes NOVEL·LISTA

Enric Herce

“No viure de la literatura em dona llibertat creativa”

Lluís Llorc
BARCELONA

Enric Herce reivindica el gènere de la ciència-ficció, compartida amb altres etiquetes, de la millor manera: escrivint-ne amb una qualitat alta, atorgant als detalls el respecte que es mereix tot lector i gènere. A la novel·la *L'estrany miratge* (Males Herbes), demostra la seva habilitat amb les escenes d'acció, la crítica social constant, la capacitat d'imaginar un futur versemblant, i tot, amb un llenguatge canviant i ric, sempre adient, adaptant-se com un guant de pell a cada situació.

Vostè és escriptor, però, com la majoria, treballa en una altra cosa, tot i que, en seu cas, relacionada amb els llibres: és bibliotecari. L'afecta, a hores d'escrivre?
No viure de la literatura em dona una llibertat creativa absoluta. No em veig obligat a escriure per encàrrec ni a seguir tendències i modes que puguin marcar les preferències dels grups editorials. Més positiu no pot ser.

Com a bibliotecari, remena novetats...
Treballo en una biblioteca, però universitària, ja de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut de Reus. Les novetats que em passen per les mans són manuals de medicina interna, atlas d'anatomia i taules de composició d'aliments, res a veure amb novetats literàries.

D'això se'n diu una bona planxa! Es publica massa, però? I ara no parlo de manuals mèdics...

És un debat recurrent, però no es pot generalitzar. Si del que parlem és de literatura de gènere en català, és evident que no. Hi ha molt d'espai per créixer.

Tot i que gèneres com ara la ciència-ficció, la novel·la negra, la històrica, la romàntica, etcètera, se solen vendre bé, continuen sent menystinguts. Per què creu que no es valoren, els gèneres?
Per prejudicis inexplicables, avui en dia més que mai. Certa crítica i periodisme encara veu les novel·les no realistes com passa-pàgines mancadés d'ambició i valor literari, o obres d'iniciació a la lectura per infants i joves. Les sèries i pel·lícules més vistes per *streaming* acostumen a ser de gènere, moltes de ciència-ficció, *Devs*, *Black Mirror*, *The Expanse*... Però a l'hora de llegir, els mateixos que consumeixen aquests productes audiovisuals, creuen, erròniament, que tota la ciència-ficció és de la vessant més dura, que no entenen res, que necessiten un màster en astrofísica o programació per llegir-la.

Què caldria, per rebre el respecte que, en general, es mereix?
Ofertar qualitat, i que aquesta vagi acompanyada de visibilitat i espai als mitjans.

A mi no em miri, que hi faig costat... A banda, de mica en mica van sortint noves editorials especialitzades, com Males Herbes, Mai Més, Obscura, Chronos, Edicions Secc, Orcliny Press...
Cert, sense oblidar la tasca de suport i difusió de la Societat Catalana de Ciència-ficció i Fantasia o de l'associació cultural El Bibliòtauc, amb iniciatives com els premis Letinve i els Imperdibles i els publicacions *Catars* i *Freakions*.

No estem tan malament, doncs. Vostè ha guanyat premis i ha publicat tot de relats curts en revistes i en antologies. La narració breu és una llargada molt relacionada amb la ciència-ficció, oi?
És una bona manera de foguejar-se per a qualsevol escriptor. I és cert que molts

autors de l'època daurada de la ciència-ficció van començar publicant relats a revistes americanes ja mítiques, com *L'Astounding Science Fiction Magazine*.

La novel·la que ara presenta, *L'estrany miratge*, forma una mena de trilogia amb les dues anteriors, *Simulacions de vida* i *Estació Boira*. Què les uneix?
Són llibres amb identitat pròpia. No és una història dividida en tres parts, parlar de trilogia seria més adient. Componen un retalle, cadascuna desenvolupa una escena diferent i en la cronologia interna del relat, *L'estrany miratge*, seria el panell central. El lector que hagi llegit *Simulacions de vida* i *Estació Boira* hi podrà veure els vincles, els personatges i referències encroutades que aporten un valor afegit i proposen un joc literari que no entorpeix la comprensió de les trames per separat.

Descrigui una mica més la primera... *Simulacions de vida* explica una peculiar rebel·lió de les màquines, és un trencaclosques, una novel·la coral on la història de cada personatge aporta una peça que el lector ha de ficar al seu lloc.

l'Estació Boira?
És un mosaic que submergeix el lector en una societat en guerra on la seguretat s'ha imposat a les llibertats i els governs utilitzen drogues per tenir a la població sota control.

Què hi trobarà, el lector, a *L'estrany miratge*?
Té un ritme trepidant, barreja de novel·la negra i ciència-ficció, marca de la casa del *ciberpunk* i el *tech noir*. Els lectors passaran una bona estona, però de literatura els donarà peu a la reflexió. És un llibre dur, aspre, diu les coses pel seu nom i no

ignora les misèries ni contradiccions del nostre món.

Exacte. Tot i que l'acció està situada en un futur proper, els temes són ben actuals, alguns podríem dir que clàssics, com ara el poder de l'Església...
A la novel·la hi apareix una nova església, escissió de la catòlica, amb un braç armat i una cúria amb lluites de poder que funciona més com un consell d'administració sense epòscops que no pas com una institució adreçada al consell a l'espiritualitat humana. Ben mirat, potser tampoc és tan diferent de la seva predecessora.

No gaire. I també paria d'un altre poder, el de la tecnologia...
Una tecnologia molt sofisticada i transversal que conviu amb una societat amb alts nivells de pobresa i marginació.

I critica les grans corporacions, el poder dels diners...
Les mega-corporacions són elements clàssics del *ciberpunk*, encara que avui en dia ja tenen poc de ciència-ficció. Segur que qualsevol de nosaltres recorda alguna notícia recent relacionada amb un gegant energètic, financer, tecnològic o farmacèutic imposant el seu criteri, per damunt del bé comú, a governs de tota mena i nacionalitat.

També critica la televisió a través del cas d'un violador que es fa popular i acaba treballant de tertúlia...
Sí, la catàlida va adreçada als programes de televisió que viuen d'esbombar vergonyes i exhibir l'estultícia humana. Platós que converteixen en herois i models socials persones que desperten la morbositat sense cap mena de mèrit reconegut ni d'interès real. Però ja no can-

Enric Herce és un autor de gènere
 ■ REBECA UCERO BLASCO

tava en Paul Weller: "The public gets what the public wants", "El públic obté el que el públic demana".

Seguim amb els catellots, el dedicat a la justícia, sovint tan poc justà...
 Crítico sentències recents en casos de violació que, una vegada i una altra, encara ens sorprenen amb tics i atenuants masculistes totalment incomprensibles.

I també mostra un patiment més, el dels il·legals que tant 'estima' Trump...
 El drama de la immigració irregular i dels refugiats també hi és present, si. Un dels protagonistes, en Shadi, ho és. La història reflexiona sobre les terribles situacions que pateixen als seus països d'origen, les penúries i llargues odisses que es veuen obligats a suportar per mirar de trobar una sortida, jugant-se la vida, tot i saber que als països de destí no els rebran amb els braços oberts ni sempre es respectaran els seus drets.

Juga amb els referents amb llibertat. Per exemple, en un fragment, cita tot d'obres i autors: Darwin, Freud, Plató, Virginia Woolf i, també, Ana María Matute, Enrique de Hériz, Pere Calders, Hortsens Güell... Com és?
 Són una petita mostra dels títols que hi ha a la biblioteca d'en Holden, una barreja de novel·les i poemes que m'agraden i de grans clàssics del pensament humà. Un ventall d'obres molt variades perquè el lector es faci una idea dels gustos heterogenis que té la IA [intel·ligència artificial] i que, en certa manera, l'han ajudat a anar construint alguna cosa semblant al que en diríem personalitat.

Els noms dels personatges són molt 'globals', n'hi ha de catalans, d'anglosaxons, d'orientals...

És el que en diríem un *melting pot* en tota regla. La Duna és catalana; la Nira és libanesa; la Brenna Ikeda, mig japonesa mig irlandesa; en Roc, sud-africà. Un món global i mestissat on el racisme té menys sentit que mai.

Cada capítol comença amb una citació musical, una col·lecció ben eclèctica: The Crystals, Dorian, Iron Maiden, Pet Shop Boys, Roy Orbison, REM, T.Rex...
 Són cançons que d'una manera o altra tenen relació amb el punt de la trama on apareixen, com marcadors que m'ajuden a estructurar la història. La de Iron Maiden fa referència al títol *Strange illusion*; la de Dorian, a una fugida; la de The Crystals, a un primer petó...

Sorpren que faci una referència a Franco, al rei i als seus descendents, als morts als vorals de les carreteres encara per desenterrar... És un tema que crema per dins i per això cal treure'l?

És una manera de sacsejar el lector, de dir-li: "Tot això et pot sonar molt futurista, però, per si no te n'havies adonat, parla de tu, d'aquí i d'ara." Resulta comprensible que, en un moment donat, la llei d'amnistia fos necessària per protegir una democràcia fràgil i que la Constitució es redactés com es va fer, però amb el pas dels anys, i m'han passat més de quaranta, han anat convertint-se en excusades per no arribar al fons de certs assumptes, però no tractar la ciutadania com persones adultes i per eludir reformes que qualsevol democràcia seriosa del segle XXI hauria d'adoptar: l'elefant a l'habitació, blanc o del color que es vulgui, és cada cop més gran.

La 'virtualitat' pot arribar a tenir connotacions religioses?
 Transcendir el llast del cos mortal i supe-

De Reus al futur

Enric Herce Escarrà va néixer a Barcelona el 1972 però viu des de sempre a Reus. Té una dotzena llarga de contes publicats en antologies, fanzins i revistes *underground*, a més d'una obra infantil, *Friki* (2009). L'última novel·la que ha publicat és *L'estrany miratge*, que, com les dues anteriors, *Simulacions de vida* (2014) i *Estació Boira* (2018), ha publicat Males Herbes, una de les editorials que aposten fort pels gèneres literaris. Herce reparteix clatellades a tot de temes socials actuals partint d'una trama de novel·la negra ambientada en un futur ple de virtualitats, en què un anònim ofereix una recompensa obscena de diners a canvi dels seus assassins de l'hereu de la *megacorp* Holloway-Ikeda. La Duna i la Lorelei, autores del crim, podrien pensar que darrere hi ha els pares del difunt, si no fos que ells les van contractar per eliminar-lo.

“
 Certa crítica i periodisme encara veu les novel·les no realistes marcades d'ambició i valor literari, d'iniciació a la lectura

“
 Crítico sentències recents en casos de violació que, una vegada i una altra, encara ens sorprenen amb tics i atenuants masculistes

rar-ne les limitacions, tenir accés a un altre nivell de consciència, sí, hi ha aspectes de la xarxa virtual que podríem relacionar amb elements espirituals.

Tot i la complexitat de descriure escenes d'acció en espais virtuals, se'n surt molt bé. Com les treballa?
 Com si fossin coreografies. Com un guió i heu il·lustrat que vaig filmant amb una càmera imaginària, l'escena avança i retrocedeix de dins del meu cap fins que crec que la tinc enllestida i premo el botó de reproduir.

Doncs li funciona molt bé. Parli'm una mica més de la seva cura creativa...
 Soc d'això que en diuen escriptor de brúixola. Tinc les línies bàsiques clares i vaig fent, no m'agrada tenir-ho tot planificat fil per randa. Hi ha èpoques més creatives que altres, però quan una idea m'atrapa hi treballa cada dia. No faig una primera versió a raig per després anar polint, escric i reescric sobre la marxa.

Com que els seus referents dins del gènere deuen ser molt extensos, digu'm noms clars obres de ciència-ficció que tothom hauria de llegir.
Flores per a l'Alpernon, de David Keyes; *Cròniques marcianes*, de Ray Bradbury; *Els desposseïts*, d'Ursula K. Le Guin; *Ciutat*, de Clifford D. Simak; i *La fi de l'eternitat*, d'Isaac Asimov.

Hi ha moltes pel·lícules i sèries que adapten la literatura i el còmic de gènere. Confia en veure alguna de les seves obres en format audiovisual?
 M'encantaria, tot i que ja se sap: cal anar amb compte amb el que es desitja. Ara bé, confiar, el que es diu confiar a veure-ho... Si s'arriba a donar el cas, seré el primer sorprès. Molt gratament, això sí. ■